

PRZECZYTAĆ (124) *vb pf i impf*

pf (119), *impf* (3) ([*fut złożone*], *part praes act*) *Diar* 55, *RejFig* Cc8, *KarnNap* A3, *impf a. pf* (2) (*inf, praes a. fut*) *KromRozm III* F5, *Mącz* 188b.

e oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf przeczytać (31). ◇ *fut* 1 sg przeczytám (2). ◇ 2 sg przeczytáš (17). ◇ 3 sg przeczytá (3), [*przeczytać będzie, będzie przeczytál*]. ◇ 1 *pl* przeczytámy (1), [*przeczytác będziemy*]. ◇ 2 *pl* przeczytácie (1). ◇ *praes a. fut* 1 sg przeczytám (1). ◇ *praet* 1 sg *m* -m przeczytál (2). ◇ 3 sg *m* przeczytál (11). *f* przeczytała (2). ◇ 1 *pl m pers* -smy przeczytali (1). ◇ 3 *pl m pers* przeczytali (3). *subst* przeczytały (1). ◇ *imp* 2 sg przeczytáj (11). ◇ 3 sg niech, niecháj przeczytá (9). ◇ 3 *pl* niech przeczytają (1). ◇ *con* 2 sg *m* byś przeczytál (1). ◇ 3 sg *m* by przeczytál (4). ◇ 2 *pl m pers* byście przeczytali (1). ◇ *pass inf* przeczytać się (1). ◇ *impers praet* przeczytáno (1). ◇ *part praes act* przeczytając (3). ◇ *part praet act* przeczytáwszy (16).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Zapoznać się z treścią tekstu napisanego poprzez czytanie; perlegere Mącz, Calag, Cn; legere PolAnt, Vulg; librum evolvere Mącz; percurrere legendo Calag; translegere Cn (124) : Relego, Czitam znowu/ Przeczitam drugą ras. Mącz 188b, 188b, 507a; SkarJedn 244; Calag 53b; który [Przenajświętszy Sakrament] z wielką pokorą y wyznáním Kátholickim (iáko niżej przeczytałz) przyjął y pomázanie oleiu S. wziąwłzy/ ducha Pánu Bogu oddał SkarŻyw 203; A moie xięgi przy łkonaniu czytay. A przeczytawłzy oddałz ie drugiemu Philozophowi KochFr 63; WisznTr 5.

*przeczytać co [= tekst] (81): FalZioł V 52; HistAl E6v; HistAlHUNG A4; A włlyftek lift on godziłoby łye złotem nápiłác/ á często przeczytác y wpámyęc brác KromRozm III F5; Diar 51, 55; Atzkolwiekełmy wiele kxiąg przetzytáli: A włzakożełmy nic tákowego władnych kxięgách łácinłkich Niceńłkiego Koncylium náleśc niemogli. KrowObr 17, C, 17, 29, 203v, 231v; DWá towarzyłze łobie lifty otwieráli/ Plotki łwe przeczytáiąc co do nich piłáli. RejFig Cc8; BielKron 225; Mącz 376b; Rozum człowieczy ielł tákowy/ im więcý co bierze przed łye/ [...] tym więcý obacza y náyduie/ [...] Przetóž przeczytawłzy raz ty Kłiąžki/ ielłi ié drugi raz przeczytałz/ bedźielł ié lepiéy rozumiał niž zá pierwłzym rázem GrzepGeom B4, B4 [2 r.]; Páni to włsłyzawłzy wełłá łámá do oney komnáthy [...] w ktorey thy tablicłki chował/ náłázłá y przeczytálá ie. HistRzym 36, 49; Cudné kłiąžki o Młzy y iéy Cerymoniách [...] nápiłáné łá tych czálów/ przez [...] Ianá Herbełtá [...] przeczythay ié/ nie bedźielł tego žal BiałKat 361; GrzegłSm 52; RejZwierc 260; BudBib 4.Reg 5/7; Gdy przeczytałz ty kłiąžki/ więc náznáczyłł łobye/ Coby łie tež ná potym mogłó przydác tobye. HistHel Av; BudNT Eph 3/4; ModrzBazBud ¶6; SkarJedn 264; KochOdpr A2; SkarŻyw 97, 225, 436, 457; StryjKron 772; więc I.M.X. Arcybłłkup mułłá Wędźidłá X(iędza) K(anonika) pierwey dobrze nie przeczytać. Bo nie tułżę/ áby łię [...] od tákowej przedmowy [...] nie mułłá byłł pohámowác. CzechEp 220; Komu nie ciężko niechby lib. 2 Epi. 10 przeczytál á zdumieie łię prze złóśc y zdráde onego czálfu Kłięžey y Mnichow. CzechEp 404 marg, 55; to niepodobna/ áby ktory z łámych zakonnikow/ żywąc łto lat/ mogł włzytki [kłięgi]/ z pilnym wwaženiem y rozładkiem/ porządnie przeczytác. CzechEpPORz **2v, **1v; NiemObr 23; Ty w łobye kartá zámýkálá łztuki. Oni choć mieli łpotrzebę náuki/ Włzakož iá przedię rádzi przeczytáli/ A dla łwiczenia závždy łzáchy gráli. KochSz A3v; ReszPrz 55; ActReg 32,*

35, 109, 127, 140; przyznałz to podobno łączniuchno/ gdy ie [modlitwy] przeczytałz/ iż fię z łáfki Bożey pożytecznie przyłączyły. *LatHar* +7v, 365, 390; *KolakSzczęśl* Dv; A gdy v was przeczytan będzie *ten* lift/ Íprawcie *to* áby też czytány był w kościele Láodyceńfkim: á izbyście wy też przeczytáli ten który ieft Láodyceyfski. *WujNT Col* 4/16, *Act* 15/31, 23/34; *CzahTr* A4v; [*BudArt* N5]. *Cf Zwroty*.

przeczytać co [= *treść*] (6): Ano iście nie trzeba piełzczoty leniwey/ Kto chce zamki vbieżec do cnoty poczciwey. Lácnoć z Owidyulzem kiedy o miłości/ Przeczytałz iego błędne łwiekie wżeteczności. *RejWiz* 6v; *RejZwierc* 16, 42v; *RejPosRozpr* c2; Przeczytay kto może oštátne oycow tych [*Greckich*] zásziedzenie *SkarJedn* 289; *KochFr* 160.

przeczytać kogo [= *czyj tekst*] (4): Evolvere Poetas, Leżec ná czitaniu Poetów/ przeczitać Poety. *Mqcz* 507a; Niech łobie o tym kto chce/ nie mali inłszych Hiłtorykow/ Ianá Báleulzá przeczyta *CzechEp* 424, 154, 290.

przeczytać z czego [= *z jakiego miejsca tekstu*] (1): Przeczytác może w ten dzień obiáwienienia trzech Bołkich ofob/ wyznánie wiáry Niceńskie/ z wtorego rozdziáłu/ ná kárćie 90. *LatHar* 390.

przeczytać o kim, o czym (3): oley też ceglány radę vkaże ktey chorobie gdy o nim przeczytałz. *SienLek* 105; wiele męczennikow miedzy Kátholickimi fynmi dla tego łamego ártykułu/ woleli krew łwoię dáć onym Tyránnom Cefarzom Carogrockim rozlewać (iáko niżej iefzcze o niektórych przeczytałz) *SkarŻyw* 301; *CzechEp* 424.

przeczytać w czym (7): *RejPosRozpr* c2; *SkarŻyw* 294, 349, 511; Poczną od Lutherá/ w ktorego księgách/ iedney łnadź kárty nie przeczytałz/ żebyś piłmá piłmu/ mieyfcá mieyfcu/ wykłádu wykłádowni/ roznego y przeciwnego nie náłazł. *ReszPrz* 55; Przeczytác fię też tego dnia/ y przez Oktawę może/ Wzdychánie łerdeczne do chwały niebieskiej/ w dziewiáтым rozdziále. *LatHar* 365; *CzahTr* A4v; [A przełto kto wtych xięgach przeczytác będzie/ tę náukę od nas weźmie/ iż tu ma być rozumiano duchownie *HierWielEccle* 18v].

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: *to* (2), *ono* (1); *zaimek* *pytajny* (5), *zaimek* *względny* (4), *jako* 'że' (1)] (10): káždy y naprołtzy thu przeczyta łobie/ To włzytko co Mieyfkiey wiedzieć náleży Ofobie. A iáko ma połtepowác w łwey Spráwiedliwłsci *GroicPorzRej* C3v; *KrowObr* 192; *RejZwierc* 249v; Brutus pilen był Gołębi ná onym mieyfcu/ náydował lifty y przeczytał/ co łie dżiáło wywiedziál łie włzyłtkiego *BielSpr* 47v; *CzechRozm* 169; Przeczytálz w żywoćie S. Kátháryny z Senny/ iáko máiac długi czas łprołne y plugáwe myłli/ [...] ktore gdy nákoniec P. Iezus od niey oddalił: záwołálá nań: á gdzieś był przez ten czas oblubieńcze moy miły? *SkarŻyw* 294, 349; A ku obiáśnieniu iefzcze więłszemu teyże rzeczy/ niechby łobie y ono przeczytál *X(iqdz) K(anonik)* co ieft Máth. 6./ 26. y 30. *CzechEp* 281, 246; *NiemObr* 150.

Z przytoczeniem (1): IDąc mimo libráriá/ Kędy mądré xięgi biá/ Lubimir miedzy tytuły Przeczytál/ bitwá v Huły. *KochFr* 116.

W połączeniu szeregowym (1): Tákże też báczny człowiek cokolwiek widzi/ łyłzy/ álbo przeczyta/ tho też zebrałzy [...] ma znieś do onego vliku/ to ieft do rozumu *RejZwierc* 16.

W charakterystycznych połączeniach: przeczytać stare dzieje, historyjé, wszystkie kapitulé, karté (2), *katalog spraw, koncilijum* (3), *wszystki konfesyje, księgi (książki, ksiązeczki)* (10), *list(y)* (13), *ono*

miejsce, pisanie (2), *Porządek* [= tytuł dzieła] *wszystek* (2), *prawa i ustawy, psalm, insze rzeczy, słowa* (słowo) (2), *świadectwo Ducha Świętego, tabliczki, wirsz, wyznanie wiary, zalecenia; przeczytać w kapitule, w księgach (książkach)* (2), *w żywocie* (3); *przeczytać często, dostatecznie, rychło*.

Zwroty: »przeczytać aż do końca« (1): *Translego, Przeczitam aż do końca. Mącz* 188b.

»pilnie (a. pilno), z pilnością przeczytać [co = tekst]« [szyk zmienny] (7:6): *LibLeg* 7/104v; *TarDuch ktv*; *RejKupSekl* a6v, a8; *Tem quełtia [tj. nakłanianie syna do małżeństwa]* krotko wyprawił/ [...] á iżby yą koždy zrozumiał/ nych onę pilnye przeczyta. *GliczKsiąż* O8; *GroicPorzRej* C4; *Mącz* 507b; [*złe dzieci powinny zapoznać się z tą historią*] A ieliż to s pilnością łobie przeczytały/ Słufzna áby łie ná to dobrze rozmyłłaly. Ze chociaż łie to básni á plotki im zdádzą/ Włzákoż młodym czytáiac łicie nie závádzą. *HistLan* F4v; *CzechRozm* A3, 169, 234v; *CzechEp* 166; Co iegli łłufznie czynię ábo nie/ bédziefz y łam W.M. mógł łácnó z tych kłiążek/ przeczytawłzy ie pilno/ wyrozumieć *CzechEpPorz* *; [Bowyem ten Káznodźieycá Sálomon mądry/ przez ninieylfe xięgi náuczá nas wzgárdźyc ten świat márný. gđże więc iegli pilnie przeczytác bédźemy/ nyemáły pożytek y pociefłenie náłfe weźmiemy. *HierWielEccle kt*; Tákycę zálfte kto ty ninieylfe xięgi [*Salomonowe*] łpilnością bédźye przeczytał/ wczyłtołcy łye bédźye chował *HierWielEccle* [2]].

»sobie przeczytać« [w tym: co = tekst (12)] [szyk zmienny] (17): *GroicPorzRej* C3v; [*biskupi zgromadzeni na koncylium*] Słowem Bożym/ y Swiátołściámi łzáfowáli: Przetzytay łobie iegli chcełz Concylium Gángrenłe/ y wálze włálne Cánony/ ktore łą o thym nápiłane *KrowObr* 231, 192, 202; *HistLan* F4v; Szeroko S. Ewángeliłtá Páná Chrifłufowego Národzenia Hifłoryą opíłal/ o ktorey nam tu wiele mowíc nietrzebá/ poniewáz iá Pleban łobie przeczytác może. *KuczbKat* 35; *CzechRozm* 160, 169, 170; Gđż infzy iefł ktory włzytko łtworzył/ y ktory połtanowíł ábo wczyníł y przełožył: á infzy połtanowiony y przełožony od niego. W czym iegli łię X*(iądz)* K*(anonik)* z tych łłow obacźyc nie może/ niechże łobie Ambrożego ná to mieylfe przeczyta *CzechEp* 290, 115, 246, 249, 281, 424; *NiemObr* 116, 150.

Szeregi: »przeczytać a (i) przypatrzeć się (a. obaczyć)« (4): Włzákże y s tego com ia máło nápiłal/ ile bacę/ káždy kto przeczyta/ á pilnie łye przypátrzy/ łatwiey łye łwey Spráwiedliwołci zá wiadomołcią tego Porzádku/ domowíc może. *GroicPorz* B4v, A4; *KrowObr* C, 203v.

»przeczytać i uważyc« (2): *Literas legis perscrutari, Kázde słowko w zakonie przeczitác y vwaźic. Mącz* 376b; *SkarJedn* A5.

Przen [co = treść] (1) : [*Luter*] włtyd/ boiaźń/ rozum/ baczenie włzelákie łtrácił: á piłal nie ná ten czás kiedy w kołłciele BOżym trwał/ ále potym iáko v Mnifzki w łonie táiemnice Lucyperowe przeczytał. *ReszPrz* 55.

a. *Czytając komus tekst przekazać zawartą w nim treść* [w tym: co (9)] (12) : *BielKron* 329v; Tám gđ włzytki klenoty s tey łkrzynie wybrano/ Zaraz też iákieł przy nich piłanie vyrzano. Ktore gđ piłárzowi przeczytác kazáli/ Tám dopirko tę włzytkę łpráwę rozeználi. *HistLan* F2; A łtroná mogłá by też mieć łwoie moderatory. Gđ po pytánii ich/ odpowie łię ná káżdą rzecz/ nie wchodząc w dálze digrełsy y łwary/ niech *publicae personae* nápiłzą káżdego mowę/ y onę zaráz *propter firmiorem fidem* támara przeczytáią. *PowodPr* 47.

przeczytać komu (6): De scripto aliquem praeire, Przeczitać komu naprzód. *Mącz* 105c; *KarnNap* A3, B3; My nápiłzem/ rzekli święci/ do niego lił y przeczytamy go wam wżytkim/ á łwego wiernego połła pošlicie z nim/ áby wam odpis od niego przyniołł *SkarŻyw* 436; *WujNT Hebr* 9/19. Cf *Zwrot*.

przeczytać przed kim (3): przetom tv wtych malych xiążkach wiarę moię krotko opifał y w.K.m. ie offiarwię/ y profzę aby w.K.m. rołkazali przed łobą przeczytać/ y przed temi ktorzi pana boga przeł wiarę prawdziwą znaią *SeklWyzn* 4v; Pieczętarze powinni będą Instructią przed radami przeczytac aby się zaden nie smiał ważyc czego inszego nad instructią sprawować *ActReg* 43; *LatHar* 654.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (1); *zawsze zaimek względny]* (2): może łam siebie przy zdrowiu i dołtoieńłtwu a dżiatki i żonkę przy mięniu zołtawić/ tilko słow kilka przemowiłszy/ abo coby mu na rownyi kartce napiłano przeczytáwłszy *MurzHist* D; *KarnNap* A3.

W charakterystycznych połączeniach: przeczytać instrukcyję, książki, list, modlitwy, mowę, naukę, pisanie, przykazanie, wzdychanie.

Zwrot: »głosem [komu] przeczytać« (1): Chce tedy tego prawdziwa Exekucya Krolełtwá Polłkiego/ áby Krol všiadłzy ná Stolicy Máiełtatu łwego/ ná thym Seymie Piotrkowłkim/ wzięł przed łye Przysięęę łwą/ y głosem ią nam przeczytał *OrzRozm* E3v.

Szereg: »opowiedać albo przeczytać« (1): Przeto chcemy to mieć po wżyłłtkich Plebaniech Bifkupłłtwá náłzego/ áby káżdy z nich/ przy łwym Kołćiele vpominánia tákowe pogotowiu záwżdy miał/ á częłto ich przy vdzielániu Sákrámentow Świętych wżywał/ opowiedáiac álbo przeczytáiac ludziom to/ co ktory Sákráment znáczy *KarnNap* A3.

Formacje współrdzenne cf CZYŚĆ.

Cf PRZECZYTAN, PRZECZYTANIE